

Prosjektbeskrivelse ved Torleif Ruud og Nina Hasselberg 13.01.2014

Utprøving av måleverktøy for ambulante akutteams troskap mot modellen

Sammendrag

Et nyutviklet måleverktøy for troskap mot kunnskapsbaserte kriterier for modellen for ambulante akutteam prøves ut på 18 team i Norge parallelt med 75 team i England. Ferdig måleverktøy kan brukes i forskning og evaluering av ambulante akutteam, også i forhold til nasjonale anbefalinger.

Bakgrunn

Etter beslutninger ved helseminister og regionale helseforetak er ambulante akutteam etablert i nesten hele Norge for å hjelpe pasienter i psykisk krise uten å bruke akutte innleggelser. En omfattende kartlegging i 2013 av teamledernes beskrivelse av hvordan landets 56 akutteam arbeider, tyder på stor variasjon i praksis. Vi vet ikke hva dette betyr for utfallet for brukerne. Mangel på forskningsbasert kunnskap gjør at Helsedirektoratet bare gir foreløpige anbefalinger for ambulante akutteam. Det er altså behov for kunnskap om hvilke konsekvenser ulike sider ved praksis har for pasienttilfredshet og effekt av ambulante akutteam, samt for i hvilken grad foreløpige anbefalinger i Norge samsvarer med dette. Utprøving av måleverktøyet vil altså bidra til å skape muligheter for mer kunnskapsbaserte og effektive lokale akutttilbud ved psykiske kriser.

Troskapskriterier og måleverktøyet for dette er utviklet av prosjektet The CORE Study under ledelse av Professor Sonia Johnson og medarbeidere ved University College London. Vår prosjektgruppe med medlemmer fra FOU-avdeling psykisk helsevern Ahus og Høgskolen i Buskerud har deltatt i dette arbeidet. Vi vil nå prøve ut måleinstrumentet i Norge. Måleverktøy bygger på oppsummering av forskning, kartlegging av praksis og teamlederes vurderinger for 187 team i England og 56 team i Norge, og mer enn hundre kvalitative intervjuer i England og Norge med brukere, pårørende, teamansatte, samarbeidspartnere og eksperter på akutteam. Dimensjoner og betydning av de ulike identifiserte elementer ble våren 2013 analysert med concept mapping som metode for konsensus, og med bidrag også fra Norge. Internasjonale eksperter på måling av troskap mot kunnskapsbasert behandling har vært rådgivere i utviklingen av måleverktøyet. Et utkast til måleverktøyet ble pilottestet i England i juni 2013, og ferdig måleverktøy forelå på engelsk i juli 2013. Måleverktøyet og tilhørende materiale er oversatt til norsk i desember 2013 og er klart til bruk i løpet av januar 2014. Det finnes ikke noe slikt måleverktøy fra før når det gjelder ambulante akutteam.

Mål

Målet er å prøve ut og gjøre tilgjengelig i Norge et måleverktøy for ambulante akutteams troskap mot en kunnskapsbasert modell for ambulante akutteam.

Måleverktøyet vil kunne brukes i forskning og bidra til framtidige kunnskapsbaserte akutttilbud, for kunnskapsbaserte retningslinjer for slike tilbud, og for systematisk evaluering av slike tilbud.

Det arbeides med å forberede en slik undersøkelse om i hvilken grad ambulante akutteam i Norge har implementert modellen, og om troskap mot modellen har betydning for brukertilfredshet og

effekt. Undersøkelsen er planlagt med 30 akutteam, der halvparten vil få opplæring og veiledning i den kunnskapsbaserte modellen ved bruk av en opplæringspakke som utvikles i England. Tilsvarende undersøkelse gjøres i England.

Metode

Måleverktøyet har 39 femtrinns skalaer som dekker fire dimensjoner. Det er også utarbeidet veiledning, informasjonsmateriale, hjelpeskjema og materiale for opplæring av evalueringsteam. Et evalueringsteam på tre personer (to fagpersoner og en med erfaringskompetanse) besøker et akutteam en hel dag og gjennomfører intervjuer, observasjoner, lesing av pasientjournaler og gjennomgang av informasjon tilsendt på forhånd. Ut fra en samlet vurdering skåres så de 39 skalaene i måleverktøyet.

Vi vil i samarbeid med Akuttnettverket og Erfaringskompetanse rekruttere i alt 9 personer til tre evalueringsteam. Vi vil også i samarbeid med Akuttnettverket rekruttere 18 ambulante akutteam som er villig til å bli vurdert mot kriteriene i måleverktøyet vinteren/våren 2013. Ved presentasjon av utprøvingen for representanter for landets ambulante akutteam samlet på Akuttnettverkets nettverkssamling i oktober 2013 var det stor interesse for utprøvingen.

Etter opplæring gjennomfører hvert evalueringsteam evaluering av seks akutteam. Medlemmene i evalueringsteamene frikjøpes for å kunne være med på opplæring og gjennomføre evalueringene. Hvert akutteam bidrar med noe informasjon på forhånd og selv evalueringen skjer i løpet av en dag med besøk av evalueringsteamet.

Resultatene fra evalueringene vil bli registrert i en elektronisk database på forskningsserver ved Akershus universitetssykehus ved prosjektmedarbeidere ved FOU-avdeling psykisk helsevern der. Resultatet sjekkes ut med teamet, og enigheten blant evalueringsteamets medlemmer testes også. Bearbeiding av resultatene gjøres i samarbeid med prosjektet i England.

Prosjektorganisering

Torleif Ruud er prosjektleder og overordnet faglig ansvarlig for utprøvingen. Han er avdelings sjef for FOU-avdeling psykisk helsevern, Akershus universitetssykehus (Ahus), og professor ved Klinikk for helsetjensteforskning og psykiatri, Universitetet i Oslo. Han er leder for Akuttnettverket som er aktiv samarbeidspart i utprøvingen. Måleverktøyet har mye felles med det som brukes i den nasjonale forskningsbaserte evalueringen av ACT-team, som ledes av Torleif Ruud. Han har bidratt i utviklingen av måleverktøyet i England ut fra sin erfaring med evaluering av ACT-team i Norge.

Psykologspesialist Nina Hasselberg vil være daglig leder for opplæringen og utprøvingen av måleverktøyet i et engasjement på deltid. Hun har arbeidet i og ledet et ambulant akutteam, og hun disputerte i juni 2013 på sitt doktorgradsarbeid «The crisis resolution team model in Norway: Implementation, outcome of crisis and admissions».

Prosjektkoordinator Solveig Lundsvoll ved FOU-avdeling psykisk helsevern Ahus har oversatt måleverktøyet. Hun vil også bidra med elektronisk registrering av data fra evalueringene.

Brynmor Lloyd-Evans ved University College London er rådgiver for vår utprøving i Norge. Han er daglig leder for prosjektet i England og den som har arbeidet mest med utvikling av måleverktøyet. Han leder tilsvarende utprøving med 75 ambulante akutteam i England, og har doktorgrad fra forskning på akuttpsykiatriske avdelinger England.

Utprøvingen meldes av prosjektleder til Personvernombudet ved Akershus universitetssykehus og til Regional komite for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk.

Framdriftsplan

Oppgave	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni
Fullføre oversettelse og forberedelse	X					
Rekruttere akutteam og evalueringsteam	X					
Melding til personvernombud og REK	X	X				
Opplæring av evalueringsteam		X				
Evaluere 18 ambulante akutteam			X			
Diskusjon på nettverkssamling				X		
Oppsummere resultater i rapport					X	
Samlet publisering fra England og Norge						X

Finansiering

Helsedirektoratet har tildelt 300 000 kroner til utprøvingen som ett av mange prosjekt som har fått støtte etter søknad om midler utlyst høsten 2013 for Implementering av faglige anbefalinger i nasjonale retningslinjer og veiledere. Disse midlene brukes til frikjøp av daglig leder og medlemmene i evalueringsteamene, samt dekning av reisekostnader. Akuttnettverket bidrar ved at prosjektleder og prosjektkoordinator bruker arbeidstid innen sitt arbeid for Akuttnettverket.

Publisering og spredning

Resultatene vil bli gjort tilgjengelig i en rapport på norsk, og publisert i vitenskapelige artikler internasjonalt. Ut fra resultatene vil det bli gjort en endelig revisjon av måleverktøyet, som så blir tilgjengelig for bruk på engelsk og norsk. Resultatene vil også bli formidlet til ambulante akutteam, brukerorganisasjoner, helseforetak og regionale helseforetak, og helsemyndigheter.